GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 92. *Joi, Venerĭ 25 Aprilie (7 Mai).* 1886.

Braşovŭ 24 Aprilie 1886.

Cestiunea grécă a scosŭ la ivélă marea neînţelegere ce domnesce între puterĭ. Se ḍice că representanţii Rusiei şi Italiei au primitŭ instrucţiunĭ deosebite şi mai conciliante, pre când representanţii Germaniei, Austro-Ungariei şi Angliei au primitŭ însărcinarea de a se ţiné strictŭ de litera ultimatului. Francia ştimŭ că nu este subscrisă în ultimatŭ, ea a păşitŭ ca mijlocitóre între puterĭ şi Grecia, dér până acuma fară succesŭ.

După ştirile cele mai noue ce le primimŭ din Atena, tóte încercările primului ministru Delyannis de a dobêndi concesiunĭ în sensulŭ rĕspunsului, ce l'a datŭ cabinetulŭ grecescŭ la ultimatulŭ marilorŭ puterĭ, au fostŭ zadarnice. Acestŭ rĕspunsŭ alŭ cabinetului Delyannis este de următorulŭ cuprinsŭ:

„Guvernulŭ grecescŭ, referindu-se la nota sa dela 20 Aprilie, care s'a espediatŭ înainte de nota colectivă a puterilorŭ presintată în aceeaşĭ ḍi, crede necesarŭ a mai da următórele lămurirĭ. De-órece guvernulŭ regescŭ a primitŭ consiliile Franciei, elŭ, prin acésta, a datŭ asigurarea solemnă că Grecia, conformŭ dorinţelorŭ puterilorŭ, nu va turbura pacea. Urmarea va fi că Grecia nu va lăsa armata sub arme în statulŭ ei efectivŭ de acum. Guvernulŭ, prin urmare, va reduce încetulŭ cu încetulŭ efectivulŭ în termenulŭ cerutŭ de precauţiune la o asemenea operaţiune. Guvernulŭ regescŭ speră că în urma acestorŭ lămurirĭ nota colectivă dela 26 Aprilie va fi privită de neesistentă."

Lunea trecută s'a împlinitŭ terminulŭ ce l'au pusŭ puterile guvernului grecescŭ în ultimatulŭ lorŭ. Rĕspunsulŭ de mai susŭ alŭ lui Delyannis a fostŭ declaratŭ de nesatisfăcĕtorŭ. Prin urmare ar fi trebuitŭ sĕ urmeze demonstraţiunea flotei internaţionale, cu care au fostŭ ameninţaţĭ Grecii. Ce s'a mai întêmplatŭ în aceste trei ḍile din urmă nu scimŭ. Póte că telegrafulŭ ne va aduce aḍĭ vr'o scire mai esactă. Totŭ ce amŭ aflatŭ păn'acum este, că representanţii celorŭ cincĭ puterĭ facŭ pregătirĭ de a părăsi Atena îmbarcându-se în corăbiele lorŭ, mai aştéptă încă numai sosirea instrucţiunilorŭ ultime.

Acesta este punctulŭ celŭ mai delicatŭ. Cum vorŭ fi instrucţiunile? Póte că Grecii nu se înşélă décă speculéză la neînţelegerea dintre puterĭ.

Faptŭ este că opiniunea publică în Grecia acum mai multŭ ca înainte pretinde ca naţiunea grécă sĕ resiste unanimŭ orĭ şi cărei mĕsurĭ, care ar ameninţa independenţa naţională a regatului. Grecii nu se temŭ de blocada porturilorŭ lorŭ. Şi în sînulŭ poporului Greciei opiniunile nu sunt diferite în privinţa acésta, declară organulŭ lui Trikupis, „Hora"; protestéză în contra insinuaţiunei, că conflictulŭ de faţă s'ar puté aplana printr'o schimbare de ministerŭ. „Grecia", ḍice organulŭ lui Trikupis, „nu póte admite nicĭ unŭ felŭ de amestecŭ strĕinŭ în afacerile ei interióre, cabinetulŭ Delyannis a făcutŭ deja prea marĭ concesiunĭ declarândŭ, că Grecia nu va conturba pacea."

Pe când Grecii sunt astfelŭ între ei de unŭ cugetŭ, rivalitatea dintre puterĭ se dă pe faţă din ce în ce mai multŭ. Se vede că debutarea Franciei ca mijlocitóre şi protectóre a Grecilorŭ a deşteptatŭ gelosia celorlalte puterĭ. Mai alesŭ Germania n'ar voì ca succesulŭ diplomaticŭ în acésta acţiune sĕ se atribue Franciei. De aceea Germania sĕ fi cerutŭ ca în rĕspunsulŭ Greciei sĕ nu se facă nicĭ o amintire de Francia.

Caracteristicŭ este, că Rusia şi Italia deşi facŭ parte din concertulŭ celorŭ cincĭ puterĭ observă o atitudine mai conciliantă, pe când Francia s'a isolatŭ de celelalte puterĭ şi fără a se contraria paşilorŭ lorŭ păzesce pe faţă ca mijlocitóre între Grecia şi puterile europene. Din acésta grupare a puterilorŭ s'ar puté nasce fórte uşorŭ unŭ mare conflictŭ chiar între ele stândŭ pe de-o parte Germania, Austro-Ungaria şi Anglia ér pe de altă parte Rusia, Italia şi Francia.

Ne tememŭ că încurcătura grécă va avé urmărĭ grave pentru pacea europénă şi predicarea celorŭ ce vĕdŭ în conferenţele dela Livadia premergĕtorulŭ unei marĭ acţiunĭ se vorŭ împliní.

Conferinţele în Livadia.

Corespondentulŭ din Viena alŭ ḍiarului „Narodny Listy" a avutŭ o convorbire cu unŭ însemnatŭ bărbatŭ de statŭ slavŭ, activŭ. Acesta s'a esprimatŭ astfelŭ despre conferinţele din Livadia:

Fără îndoială, întêlnirile din Livadia au o însemnătate, a cărei mărime se va mĕsura abia cu ocasiunea evenimentelorŭ viitóre. E faptŭ întăritŭ de istoriă, că de câteorĭ curtea din Petersburgŭ s'a retrasŭ în părţile Crimeei la consultaţiunĭ confidenţiale, acestora le-a urmatŭ o mare acţiune. In Livadia se desbatŭ şi se decidŭ aḍĭ planurĭ marĭ. Nu fără importantŭ temeiu s'a espusŭ familia Ţarului greutăţilorŭ unei călĕtorii atâtŭ de îndepărtate şi încă pe unŭ timpŭ atâtŭ de rece. Trage multŭ în cumpĕnă separarea Curţii de diplomaţiă şi de pessă, presenţa ambasadorilorŭ ruşĭ din Constantinopolŭ şi Atena. Presenţa ministrului de rĕsboiu românŭ Anghelescu este mai multŭ decâtŭ unŭ actŭ de curtenire din partea României. D-lŭ Anghelescu are fără îndoială sĕ se esprime, décă şi sub ce condiţiunĭ ar permite România trecerea Ruşilorŭ. (Journal de St. Pétersburg a desminţitŭ acéstă scire. — Red) E lucru sigurŭ, că *Rusia n'a renunţatŭ la ocuparea Bulgariei*, orĭ câtŭ de greu ar fi aḍĭ acésta. Pentru ocupare Rusia are douĕ căi: pe mare şi prin România. Pe mare e drumulŭ mai scurtŭ, dér' mai periculosŭ. Bulgaria cu 120,000 de ómenĭ ar împedeca multă vreme debarcarea trupelorŭ rusescĭ, deşi nu cu totulŭ. Deórece se pare că între Turcia şi Bulgaria esistă o alianţă ofensivă şi defensivă, trupele rusescĭ arŭ avé sĕ lupte cu o mare armată bulgaro-turcă şi arŭ suferí perderĭ multŭ mai marĭ ca acum optŭ anĭ la trecerea Dunărei. Prin urmare drumulŭ pe uscatŭ e mai avantagiosŭ.

Hotărîtă fiindŭ Rusia sĕ trécă prin România, acesteia i se pune alternativa: orĭ trecere liberă orĭ forţată; şi România, fiă la putere Brătianu orĭ altcineva, se va decide pentru cea dintêiu şi încă fără multă gândire. Căcĭ abstrăgêndŭ dela avantagiulŭ politicŭ asupra căruia României i s'ar trage cu ochiulŭ, se ia în considerare şi avantagiulŭ materialŭ şi România scie fórte bine ce banĭ a adusŭ în ţéră trecerea Ruşilorŭ. Póte că în legătură cu acésta stă şi călĕtoria prinţului Bulgariei la Bucurescĭ. Aḍĭ negreşitŭ că ocuparea Bulgariei e mai grea ca înainte cu unŭ anŭ. Bulgaria de aḍĭ nu mai e cea din 1878, chiar décă nu s'ar lua în considerare şi resistenţa puterilorŭ în contra estinderii Rusiei via Constantinopolŭ. Décă se va întruni în curêndŭ Sobrania sub-bulgară, e de aşteptatŭ că se va declara pentru unirea reală. Póte că acéstă manifestaţiune va fi numai academică, dér se va repeţi în fiăcare anŭ şi principele, provocându-se la ea ca la o dorinţă esprimată de poporŭ încă înainte de cincĭ anĭ de guvernare, se va proclama unirea cu consimţĕmêntulŭ espresŭ alŭ Porţii. Póte că acestei eventualităţĭ vrea sĕ'i previă Rusia şi sĕ nu lase a se forma o Bulgariă mare, care în curêndŭ îşĭ va întinde braţulŭ sĕu asupra Macedoniei şi arŭ zădărnici intenţiunile tradiţionale ale Rusiei în peninsula balcanică. Că'i va succede acum acésta, e mai multŭ decâtŭ întrebare. Pe calea păcii şi a diplomaţiei nu se va face şi tocmai în acésta zace crisa situaţiunii, la care de sigurŭ că s'a gânditŭ în Livadia. Am simţĕmêntulŭ, că graniţele vieţii împĕratului germanŭ va însemna sférşitulŭ rĕpausului relativŭ lungŭ alŭ armelorŭ militare ale marelorŭ puterĭ europene.

Fevge Satana!

Foile ungurescĭ au începutŭ sĕ se ia de pĕrŭ, cele guvernamentale cu cele oposiţionale. Nicĭ guvernamentalii nicĭ oposiţionalii nu suferŭ sĕ li se facă împutarea, că arŭ avé gândŭ bunŭ cu naţionalităţile, şi prin urmare nicĭ Kulturegyletiştii nu suferŭ o asemenea acusare. O fóiă guvernamentală a acusatŭ partida din stânga estremă, că acésta ar pacta pe sub mână cu naţionalităţile. „Ellenzék", strigă: Fevge Satana! şi umflându-se ca unŭ curcanŭ nĕcăjitŭ rĕspunde:

Ḑiarulŭ guvernamentalŭ, care a avutŭ órba cutezanţă de a rĕdica acéstă acusare, a pornitŭ din motivulŭ, că Georgiu Popŭ a şeḍutŭ în partea partidei estreme, că pe Ludovicŭ Mocsáry îlŭ felicită preoţii românĭ şi că „Egyetértés" a felicitatŭ programulŭ din Sibiiu. Mai ântâiu sĕ ia spre sciinţă ḍiarulŭ amintitŭ, că Georgiu Popŭ a şeḍutŭ, ce-i dreptŭ, în stânga estremă, precum şi Constantinŭ Gurbanŭ şéde acum pe băncile partidei guvernamentale, însĕ neputêndu-se unì programulŭ lui Georgiu Popŭ cu alŭ partidei nóstre, elŭ s'a retrasŭ de acolo, ceea ce însĕ C. Gurbanŭ n'a făcut'o. Alŭ doilea, e dreptŭ că pe L. Mocsáry îlŭ felicită preoţii românĭ, precum ḍiarele germane au felicitatŭ pe Jókai Móritz când a vorbitŭ în favorulŭ ḍiarelorŭ germane, şi mai de curêndŭ au felicitatŭ pe contele Andrassy Mano, când a osênditŭ tendinţele „Kulturegyletului«. Insĕ pe cândŭ partida nóstră a ruptŭ pe acestŭ terenŭ orĭ ce solidaritate cu Mocsáry, partida guvernamentală n'a făcut'o acésta faţă de Jókai. In fine, „Egyetértés« nu a felicitatŭ programulŭ din Sibiiu, ci a felicitatŭ conferenţa română, fiindŭ că era vorba, că conferinţa o va rumpe cu tendinţele pasiviste.

Curatŭ şi limpede. Câtă vreme naţionalităţile nu se mărturisescŭ ca descendente altaice „Kulturegyletiştii" se lépĕdă de ele. Românii au o nouă dovadă de intenţiunile kulturegyletiste duşmănóse nouĕ şi de aceea şi cei carĭ se mai îndoiau despre réua lorŭ credinţă le vorŭ striga Kulturegyletiştilorŭ împreună cu noi: Fevge Satana!

SCIRILE ḌILEI.

»Pesti Naplo« dela 28 Aprilie, în raportulŭ sĕu despre revista militară ce a ţinut'o Maiestatea Sa în Pesta, ḍice că M. Sa şĭ-a esprimatŭ nemulţămirea asupra aspectului şi ţinutei honveḍilorŭ.. Foile guvernamentale s'au grăbitŭ a doua ḍi a desminţi pe »Pesti Naplo,« dér acesta declară, că comunicarea sa o are dela o persónă, care a auḍitŭ cuvintele monarchului, şi că de-altmintrelea mersulŭ şi aspectulŭ honveḍilorŭ faţă cu trupele de liniă au făcutŭ chiar şi asupra laicilorŭ o impresiă atâtŭ de nefavorabilă, încâtŭ e cu neputinţă sĕ nu'i fi bătutŭ la ochĭ şi Maiestăţii Sale. — Cine are dreptate?

—x—

In afacerea proclamaţiunei irredente se scie, că vice-procurorulŭ dr Kramoliny a propusŭ ministrului de justiţiă, ca sĕ se sisteze procedura mai departe, deórece autorii tipăriturei incriminate, nu s'au aflatŭ. Mai departe a propusŭ ca sĕ declare competentŭ tribunalulŭ din Pesta şi cu privire la causele penale dependinte de tribunalŭlŭ din Têrgu-Mureşului cu privire la proclamaţiunĭ. Propunerea a luat'o ministrulŭ la cunoscinţă şi totdeodată a dispusŭ, că asupra causelorŭ penale în contra diaconilorŭ, preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ dependinte de Têrgu-Mureşului sĕ decidă tribunalulŭ din Pesta.

—x—

Ni se scrie din Bicsadŭ (aprópe de Tuşnadŭ) cu data de 2 Maiu: Nisce locuitorĭ din Bicsadŭ au comisŭ unŭ atentatŭ cu dinamită asupra funcţiunarilorŭ fabricei de sticlă a contelui Mikes, carĭ erau adunaţĭ la forestierulŭ la cină. Ura asupra funcţiunarilorŭ a fostŭ motivulŭ atentatului, care din norocire n'a avutŭ urmărĭ seriόse. E de doritŭ ca autorităţile sĕ procédă cu energia cuvenită, spre a pune stavilă unorŭ asemenĭ atacurĭ ce s'au întêmplatŭ mai de multe-orĭ. După ce se va termina cercetarea vĕ vomŭ împărtăşi resultatulŭ."

—x—

Cu privire la scirea sensaţională adusă de „Berli-

ner Tageblatt," și reprodusă încă de multŭ și de diarulŭ nostru, prin care soția unuia dintre cei dintâiu bărbați diplomați ai Prusiei fusese bănuită, că la o serată ar fi furatŭ, din gelosiă, o diademă din pĕrulŭ unei alte dómne, se scrie că judecătoria a intentatŭ procesŭ redactorului numitului diarŭ și l'a condamnatŭ la trei dile arestŭ. — Se vede că a fostŭ condamnatŭ numai pentru că a datŭ publicității faptulŭ. Rĕu stă și'n Prusia libertatea de pressă.

—x—

»Journal de St. Petersburg« respinge scirea, că călĕtoria ministrului de rĕsboiu Anghelescu la Livadia ar sta în legătură cu trecerea trupelorŭ rusescĭ prin România în Bulgaria, și observă, că obiceiulŭ e, că atuncĭ, cândŭ unŭ suveranŭ petrece la granițele teritorului sĕu, țĕrile vecine trimitŭ pe unulŭ din ómenii lorŭ de statŭ ca sĕ salute pe suveranulŭ.

—x—

Fóia oficială din Bruxella a publicatŭ unŭ decretŭ, prin care în regatulŭ belgianŭ se introducŭ monede de banĭ în două limbĭ, adică declară limba vlamică îndreptățită egalŭ pe monede cu cea francesă. Bucățile cele nouĕ de argintŭ de câte 5 francĭ vorŭ purta pe aversŭ inscripțiunea: Léopold II, Roi Belges, séu Leopold II, König der Belgen; și pe reversulŭ séu: L'Unione fait la force, séu: Eendracht makt Macht; bucățile cele nouĕ de aurŭ de 20 francĭ vorŭ purta pe margine inscripțiunea: Dieu protège la Belgique, séu: God bescherme Belgic. Monedele nu vorŭ purta două limbĭ pe una și aceeașĭ bucată, se vorŭ bate însă unele cu inscripțiune francesă, ér' altele cu inscripțiune vlamică. Ministrulŭ de finanțe va avé sĕ decidă, câte monede sĕ bată cu inscripțiune francesă și câte cu inscripțiune vlamică.

—x—

D-șóra Bărsescu s'a întorsŭ Sâmbătă în Viena, după o lipsă de mai multŭ timpŭ, și avŭ ca „Hero« în »Valurile mărei și iubirei« unŭ succesŭ estraordinarŭ. De câte orĭ apărea pe scenă, publiculŭ o aplauda freneticŭ.

—x—

D-lŭ generalŭ Al. Anghelescu, ministrulŭ românŭ de rĕsboiu, care a dusŭ Țarului la Livadia o scrisóre din partea Regelui României, s'a întorsŭ în Bucurescĭ. Se dice, scrie „Rĕsboiulŭ,« că Țarulŭ i-a datŭ o scrisóre importantă cătră Regele.

—x—

Acelașŭ diarŭ spune, că în Basarabia se facŭ pregătirĭ marĭ pentru primirea Țarului, care va veni acolo sĕ inspecteze trupele pe la 15 Maiu. Cu acéstă ocasiă, se afirmă că atâtŭ Regele Carolŭ câtŭ și prințulŭ Bulgariei vorŭ merge sĕ dea o visită Împĕratului Alecsandru III. Loculŭ de întâlnire va fi, se dice, orașulŭ Kișineu.

—x—

Artiștii francesĭ au luatŭ definitiva hotărîre ca sĕ nu participe la esposiția ce se va întocmi cu ocasia serbărei jubileului de academicĭ de arte din Berlinŭ.

—x—

Cardinalulŭ Haynald a datŭ, dice „Magyar Polgar," societății Ladislau 10,000 fl. în scopulŭ, ca interesele sĕ se întrebuințeze pentru o parochiă maghiară ce se va înființa în Bucurescĭ.

—x—

In Chilenĭ, comitatulŭ Trei-Scaune, au arsŭ edificiile economului Iónŭ Fula. Nouĕ boi i-au peritŭ în flacărĭ.

—x—

Curia din Pesta a decisŭ sórtea »ferbelului,« condamnându-lŭ ca pe unŭ jocŭ de hazardŭ. Și »bieții« ferbeliștĭ n'au nicĭ măcarŭ mângâerea d'a puté protesta.

—x—

Teatru ungurescŭ. Astă séră în 6 Maiu trupa teatrală ungurésca sub direcțiunea d-lui Polgar va juca pentru prima óră drama »Punctulŭ întunecatŭ« de Csiky Gergely.

Sinodulŭ archidiecesanŭ în Sibiiu.

Duminecă s'a deschisŭ sesiunea sinodului archidiecesei gr. or. din Transilvania, fiindŭ presențĭ 40 deputațĭ sinodalĭ. Escelența Sa Domnulŭ Archiepiscopŭ și Metropolitŭ Miron Romanul, ocupândŭ scaunulŭ presidialŭ, a rostitŭ următórea cuvêntare de deschidere:

»Pré stimați domnĭ! Iubiți frați! Iubiți fii sufletescĭ!«

Primiți și astădată salutările mele cordiale la întrunirea Domniilorŭ-Vóstre la sinodulŭ ordinarŭ archidiecesanŭ, chematŭ sĕ iea în sémă resultatele anului din urmă ale vieții nóstre constituționale bisericescĭ și a întocmi pentru viitorŭ cele ce convinŭ intereselorŭ nóstre de conservare și progresŭ.

„Nu sciu în ce mĕsură va fi satisfăcĕtóre față cu pretențiunile D-Vóstre activitatea consistorului nostru archidiecesanŭ, care se prasentă și se supune și acum aprețiării sinodale în raportele lui generale și speciale; eu însĕ credŭ, că ceea ce privesce cursulŭ afacerilorŭ consistoriale în generalŭ se póte constata unŭ progresŭ satisfăcĕtorŭ, care va deveni în viitorŭ totŭ mai mare, décă îmĭ va succede a întruni și mai bine puterile de lucru ale singuraticilorŭ membri consistorialĭ.

»Ceea ce mĕ supĕră pe mine și — credŭ — pe totŭ sufletulŭ devotatŭ bisericei, este rĕulŭ, care în decursulŭ anului s'a pornitŭ de nou cu multă vehemență, nu numai spre a strica nimbulŭ sfintei nóstre bisericĭ în ochii publicului nostru și ai străinilorŭ, ci chiar spre a distruge legăturile spirituale dintre noi, care au fostŭ totdeuna puterea nóstră de viĕță, puterea, care ne-a susținutŭ și în cele mai grele timpurĭ de ispite și dușmănii din partea altora.

„Totŭ ce mĕ póte mângâia, față cu stricăciunile rĕului acestuia, este credința mea în simțulŭ bunŭ încă necoruptŭ alŭ poporului nostru și al preoțimii conducĕtóre, și speranța, că rĕulŭ însușĭ, născutŭ din preocupațiunĭ mai multŭ personale și promovatŭ chiar de ómenĭ de ai noștri, probabilŭ în momente de iritațiune, care în neferícita situațiune de astădĭ ni se ivescŭ prea adese, — va înceta de sine, dimpreună cu tóte urmările lui, și eu, Archiereulŭ, rĕspundĕtorŭ înaintea lui D-deu pentru întregitatea bisericei concredute archipăstoriei mele, *nu voiu fi pusŭ în necesitatea extremă, de a-ĭ aplica remedii radicale, ce póte arŭ sgudui cercurĭ și însoțirĭ întregĭ.*

„Sperezŭ în deosebĭ, că D-Vóstre, Pré stimațĭ domnĭ iubiți frați, iubiți fii sufletescĭ, carĭ avețĭ inimă pentru conservarea și prosperarea sfintei nóstre bisericĭ, mĕ vețĭ sprijini în intențiunile mele sincere, de a restaura vada și reputațiunea bisericei și a i salva interesele vitale, mai alesŭ acum, când pentru aceste avemŭ sĕ purtămŭ o luptă fórte grea în contra unei forțe precumpĕnitóre, ca sĕ nu dicŭ chiar cutropitóre.

„Cerêndu-vĕ binevoitorulŭ sprijinŭ și la manținerea ordinii bune în consultările nóstre sinodale, declarŭ de deschisă sesiunea ordinară a sinodului nostru archidiecesanŭ pentru anulŭ curentŭ".

Conflictulŭ sângerosŭ din Zlatna.

Când amŭ primitŭ scirea despre acestŭ regretabilŭ conflictŭ ni-amŭ esprimatŭ bănuéla, că vina se va arunca totŭ în spinarea Românilorŭ, fiindcă așa pretinde interesulŭ politicŭ unguresců.

Presupunerea nóstră s'a împlinitŭ; diarele maghiare aruncă tótă vina asupra Românilorŭ locuitori ai Zlatnei. Se vede tendința de a da faptului petrecutŭ unŭ caracterŭ politicŭ și de a presenta pe Românĭ ca provocătorĭ. Cele mai multe diare susținŭ, că eșindŭ o jumĕtate companiă de infanteriă în fața ficiorilorŭ de Românŭ ce se aflau în jocŭ, i-arŭ fi somatŭ sĕ redé armele luate dela soldațĭ (baionetele, ce le pórtă ostașii ca săbii), dér ficiorii românĭ arŭ fi refusatŭ a le da afară și numai după acestŭ refusŭ soldații armați cu puscĭ arŭ fi datŭ focŭ.

Tendențiositatea acestei versiunĭ e prea bătătóre la ochĭ. E greu de credutŭ că ficiorii nearmațĭ sĕ fi refusatŭ a reda baionetele la o jumĕtate companiă de soldațĭ, carĭ erau cu puscile încărcate.

Așteptămŭ cu nerăbdare sĕ aflămŭ cele ce le-a constatatŭ cercetarea. Se va vedé atuncĭ că nu Românii au fostŭ provocătorii.

La tóte faimele tendențióse pune însĕ vêrfŭ raportulŭ ce-lŭ dă asupra faptului sângerosŭ diarulŭ maghiarŭ „Közérdek," care povestesce următórele:

»A doua di de Pascĭ ficiorii românĭ au arangiatŭ o petrecere de véră împreunată cu jocŭ în livadea de lângă orașŭ numită »Troianŭ," care este de regulă loculŭ obicĭnuitŭ pentru asemenea petrecerĭ. Câțiva tinerĭ — Săcui de origine — din compania regimentului alŭ 82-lea, ce este staționată acolo, voiau sĕ ia și ei parte la jocŭ și au și plătitŭ taxa de întrare arangiatorului petrecerei. Când era însĕ sĕ încépă la jocŭ, ficiorii de Românŭ i-au împedecatŭ (?). Din asta s'a iscatŭ o cértă aprigă și în urmă o încăerare. Ficiorulŭ numitŭ Ștefanŭ Pășcuțŭ a pălmuitŭ pe sergentulŭ majorŭ Rauscher și pe sergentulŭ (Führer) și i-a luatŭ baioneta acestui din urmă. Unii au începutŭ sĕ sumuțe pe Românii adunațĭ, carĭ erau vre-o 200 la numĕrŭ.

Intre alții Niculae Deremușŭ a disŭ: »Dați năvală fraților asupra Ungurilorŭ!«. Ștefanŭ Fănațe, între înjurăturĭ necuviinciόse, a amenințatŭ, că pe Ungurĭ și pe Nemțĭ, îi vorŭ estermina până la unulŭ. Românii décă se vorŭ mai rĕscula odată. Ostașii, îngrijațĭ, au fostŭ silițĭ (? ? — Red. „Gaz.«) sĕ întrebuințeze armele și sĕ tragă câteva împușcăturĭ. Grigore Vasiliu numai decâtŭ a cădutŭ mortŭ, Ștefanŭ Tatarŭ a fostŭ greu rănitŭ, ér Nuțu Popa a primitŭ o rană mai ușóră. Lui Pășcuțŭ, inițiatorulŭ revoltei, nu i s'a întêmplatŭ nimicŭ. Ei au ofensatŭ și pe nisce calfe de meseriașĭ maghiarĭ, femei și fete maghiare, de unde sĕ vede, că motivulŭ fundamentalŭ alŭ faptului a fostŭ ura națională (sic! Red. Gazetei).

Intr'unŭ modŭ destulŭ de caracteristicŭ s'a datŭ pe partea conturbătorilorŭ ordinei și pădítorulŭ de nópte comunalŭ, care, uitându-șĭ de oficiulŭ sĕu pacînicŭ, a începutŭ sĕ sugrume pe unŭ sodalŭ cu numele Vas János. Subjudele regescŭ László Jozsef a începutŭ deja investigațiunea pentru descoperirea vinovațilorŭ și și solgăbirĕulŭ a pășitŭ la mijlocŭ pentru ca la casŭ de lipsă sĕ ia disposițiunile necesare cu ajutorulŭ gendarmeriei".

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

„Aduceți juncĭ, oĭ și capre, lapte și cele maĭ gustóse din bananele vóstre; aduceți ulciόre marĭ cu maramba*) și dați omuluĭ albŭ și soțilorŭ seĭ sĕ se ospeteze, și sĕ simtă ospitalitatea țĕreĭ Uganda! . . . . Se cuvine óre, ca unŭ albŭ sĕ se înfățișeze înaintea luĭ Kakaba cu stomaculŭ golŭ? . . . Vedețĭ câtŭ de palidĭ și de slăbițĭ sûntŭ obrajiĭ luĭ! . . . Sĕ vedemŭ, n'o sĕ'lŭ primimŭ noĭ maĭ bine, decâtŭ orĭ și unde, pe unde a trecutŭ până acum?"

Acéstă poruncă a fostŭ ascultată la momentŭ, și în curêndŭ sĕ 'ntinse înaintea luĭ Stanley și a soțilorŭ seĭ o masă, cum nu maĭ vĕduse de multă vreme. Sĕ înțelege, că navigatoriĭ noștri nu așteptară multă rugăminte, ci se ospătară după pofta inimeĭ.

Isprăvindŭ cu ospĕțulŭ, călĕtoriĭ noștri însoțițĭ de luntrile luĭ Magassa se îndreptară spre Usavara, unde „Maiestatea sa" venise la vênatŭ și unde hotărîse sĕ petrécă câtă-va vreme.

*) Unŭ felŭ de vinŭ.

CAPITOLULŬ VI.

Primirea în Usavara. — Katekirulŭ din Uganda. — O plóiă de întrebărĭ. — Darurile împĕratuluĭ. — Saramba, obiectŭ de batjocură. — Stanley înaintea luĭ Mtesa. — Judecata sa despre acestŭ domnitorŭ. — O revistă asupra floteĭ. — Stanley dovedesce, că este unŭ bunŭ țintașŭ. — Pe drumŭ spre capitală, și apoĭ în capitală. — Locuința luĭ Stanley. Palatulŭ împĕratuluĭ. — Convorbirea luĭ Stanley cu Mtesa. — Colonelulŭ Linant sosesce în Rubaga.

In 5 Aprile înainte de amiadĭ, când flotila era departe de Usavara de vre-o 3 chilometri și jumĕtate Stanley vĕdŭ pe țĕrmurele de dinaintea sa o mare mulțime de ómenĭ. Ceva maĭ încolo, Magassa porunci celorŭ 12 din ómeniĭ seĭ, carĭ erau înarmațĭ cu arme cu focŭ, sĕ pusce. Stanley vĕdŭ, cum după acestŭ semnŭ mulțimea de pe țĕrmure se desparte în două liniĭ lungĭ și dese, în fruntea cărora se aședară maĭ mulțĭ bărbațĭ îmbrăcațĭ în vestminte roșiĭ, negre și albe ca zăpada. Când Stanley și escorta sa se apropiară de marginea laculuĭ, se audiră maĭ multe salve. La debarcare se slobodiră deodată vre-o două până la treĭ sute de muschete (puscĭ).

„Timpane numĕróse," istorisesce Stanley, „ne salutară în modulŭ celŭ maĭ sgomotosŭ, stégurĭ și stegulețe fâlfâiau, ceĭ adunațĭ scoteau cu toțiĭ din pieptuŕile lorŭ strigăte de bucuriă. — Plinŭ de mirare din causa acesteĭ primirĭ pompóse și serbătorescĭ mĕ îndreptaĭ spre stindardulŭ celŭ mare, lângă acesta se afla unŭ omŭ tênĕrŭ și mititelŭ într'unŭ vestmêntŭ lungŭ și roșu, sub care se vedea o haină albă, curată de bumbacŭ. Magassa, care se grăbise cevá maĭ 'nainte, îngenunchiă înaintea acestuĭ tênĕrŭ și întorcêndu-se spre mine, îmĭ dete se înțelegŭ, că dênsulŭ e „catekirulŭ" (primŭ-ministrulŭ) împĕratuluĭ."

Stanley se plecă înaintea Katekiruluĭ, éră acesta se plecă și maĭ tare înaintea luĭ. După aceia dedură mâna cu elŭ maĭ multe alte căpeteniĭ, și 'lŭ felicitară pentru buna sosire. După aceste salutărĭ călĕtorulŭ nostru însoțitŭ de o mare mulțime de curioșĭ fù condusŭ la coliba cea nouă, destinată pentru dênsulŭ.

O adevĕrată plóiă de întrebărĭ ĭĭ se adresară din tóte părțile. „Cu toțiĭ începură sĕ mĕ întrebe," dice Stanley, „despre afacerea sănătățiĭ, despre călĕtoria mea și despre scopulŭ eĭ, despre Zanzibar, despre Europa și locuitoriĭ seĭ, despre mare și ceriu, despre sóre, lună și stele, despre îngerĭ și dracĭ, despre medicĭ, preoțĭ, artiștĭ și meșteșugarĭ, cu unŭ cuvêntŭ, ca representantŭ alŭ semințieĭ, care „scie tóte," fuĭ supusŭ la unŭ esamenŭ minuțiosŭ, și după o oră și dece minute neobosițiĭ esaminatorĭ declarară cu unanimitate," că am „trecutŭ esamenulŭ" într'unŭ modŭ mulțămitorŭ. Uniĭ dintre eĭ alergară de-a dreptulŭ la Kakaba, și-ĭ împărtășiră, că omulŭ albŭ este unŭ geniu, care scie tóte și

Realismŭ şi idealismŭ.

(Conferinţă la Ateneu.)

(Fine.)

Romanulŭ realistŭ pretinde că prin descrierea viţiului aşa cum elŭ se află ascunsŭ în fundulŭ păturilorŭ ociale se esercită o înrîurire moralisătóre asupra societăţii, căreia dînsulŭ este destăinuitŭ. Décă ar fi aşa, atuncĭ nu înţelegemŭ pentru ce nu s'arŭ lua de guvernŭ mĕsurĭ ca viţiulŭ sĕ se petrécă la lumina ḑilei pentru ca prin exemplulŭ viu alŭ grozăviilorŭ sale sĕ înspăimânte pe acei necorupţĭ. Décă descripţia lămurită a lucrului ar puté spĕria, cu atâtŭ mai multŭ ar puté înspăimênta vederea lui. Şi cu tóte aceste este cunoscutŭ că ceea ce atrage în vîrtejulŭ viţiului este tocmai exemplulŭ viu decĭ şi o descriere care-lŭ înlocuesce.

Sĕ explicămŭ însĕ noi pentru ce romanele aşa numite realiste se indeletnicescŭ aprópe exclusivŭ cu aceste fenomene bolnăviciόse ale societăţii şi ce însémnă pretenţia lorŭ moralisătóre.

Romanele realiste îşĭ găsescŭ explicarea lorŭ de a fi în cu totulŭ alte împrejurărĭ decâtŭ într'o nouĕ direcţiă artistică.

Oraşulŭ ce le-a datŭ pentru prima óră nascere este Parisulŭ, unde ex.stă o clasă fórte întinsă de ceea ce trancesii numescŭ: le demi monde. Trebuia o literatură şi pentru acéstă clasă, care fiindŭ întinsă înlesnea o desfacere însemnată, se găsiau decĭ autorĭ între carĭ celŭ mai vestitŭ este Emilŭ Zola, care sĕ tragă unŭ folosŭ din asemenĭ împrejurărĭ. După ce'şĭ croì o teoriă a romanului realistŭ, incepù a zugrăvi, cu o pană, nu e vorbă, măiastră, tóte viţiele cele mai murdare ale corupţiei parisiene.

Este curiosŭ de observatŭ pe când în Parisŭ se discutau din punctŭ de vedere esteticŭ romanele lui Zola, în Berlinŭ unŭ librarŭ era condamnatŭ la trei lunĭ de închisóre pentru că ţine asemenĭ cărţĭ în cabinetulŭ sĕu de lectură.

Sub numele decĭ de romanŭ realistŭ trebue sĕ înţelegemŭ o clasă întrégă de scrierĭ — sĕ le numescŭ cu unŭ cuvêntŭ grecescŭ, căcĭ în grecesce şi latinesce se potŭ spune multe lucrurĭ, carĭ în noţiunile străvechĭ ale limbii nóstre ar fi pré isbitóre; sĕ spunemŭ dér cuvêntulŭ scrierii pornografice. Noi Românii, carĭ avemŭ însuşirea de a imita mai alesŭ lucrurile rele, amŭ începutŭ pe icĭ pe cole a da la ivélă câte o codiţă realistă, adică — ştiţĭ cuvêntulŭ grecescŭ — sĕ vĕ citescŭ o poesiă a unui colaboratorŭ alŭ Revistei literare din Febr. 1886 (domnulŭ Xenopolŭ citeşte poesia »In Bae« de Paul Zvor). Versulŭ dela sfârşitŭ îmĭ veţĭ da voe sĕ nu 'lŭ citescŭ, pentru că tocmai la dînsulŭ se potriveşte cuvêntulŭ celŭ grecescŭ. Ar fi de doritŭ ca asemenea poesii, décă literatura română trebue numai decâtŭ sĕ se îmbogăţéscă cu ele sĕ apară în broşurĭ aparte, pentru ca sĕ le citéscă numai celŭ ce ar vré sĕ le cumpere iar nu sĕ se introducă sub patronagiulŭ unei Reviste literare, care conţine şi lucrărĭ de valóre în casele cinstite.

Sĕ trecemŭ la dramă.

Totŭ Dama cu camelii ne va sluji pentru a arĕta deosebirea ce există în joculŭ realistŭ şi joculŭ idealistŭ pe scenă. Aţĭ vĕḑutŭ cum e reprodusă scena morţei Margaritei de către d-nele Sarah-Bernart şi Adelina Patti.

Căutândŭ se imiteze mórtea reală ele o reproducŭ cu figura către publicŭ punêndŭ cu câteva momente înainte prin batista ce şĭ-o aplică în secretŭ pe obrazŭ o materiă vînătă care dă figurei lorŭ unŭ aspectŭ cadavericŭ şi rĕmânŭ înţepenite cu ochii holbaţĭ şi gura căscată. Şi acestŭ spectacolŭ îngrozitorŭ, care te urmăreşte ca o stafiă în întunericŭ se chiamă arta! Pentru ce? Pentru că reproduce bine mórtea studiată prin spitale? Apoi pentru a vedé mórtea reală nu avemŭ nevoe a asista la representaţiile acestorŭ marĭ artiste, căcĭ a trebuitŭ sĕ ne întêmpine vreodată la o rudă, amicŭ, séu chiar unŭ omŭ strĕinŭ, şi mai la urmă décă amŭ fi atâtŭ de nefericiţĭ a nu fi vĕḑutŭ niciodată mórtea reală cu ochii, n'amŭ avé decâtŭ sĕ intrămŭ într'unŭ spitalŭ unde amŭ avé probabilŭ plăcerea de a o contempla. De aceea constatŭ cu cea mai mare fericire că tînĕra artă română are tendinţele idealiste înăscute poporului nostru şi documentate prin poesia lorŭ poporală cea neasemânată. Eminenta nóstră cântăreţă d-şóra Teodorini precum şi distinsa nóstră tragediană d-şóra Aristiţa Manolescu înlăturŭ aceste scene îngroḑitóre, căḑêndŭ cu faţa pe umĕrulŭ lui Armand. Nenorocirea morţei iubitei Margarete ne lovesce totŭ atâtŭ de greu cu tóte că nu avemŭ spectacolulŭ oribilŭ alŭ unui cadavru înaintea nóstră.

In tóte punctele de vedere arta decĭ nu póte şi nu trebue sĕ fiă realistă. Ea nu are scopulŭ nicĭ de a studia, nicĭ de a moralisa societatea. Aceste suntŭ tréba sciinţei şi a filosofiei séu religiei. Scopulŭ ei este petrecerea de a ne face sĕ uitămŭ pentru unŭ momentŭ măcar lumea de miserii, corupţii, degradare, care ne înconjură. Ţinta ei trebue sĕ fiă de a înălţa pe omŭ d'asupra propriei sale fiinţĭ, de a'lŭ face sĕ întrevadă măcarŭ cu mintea lui o lume mai bună; mai mândră, mai frumósă, decâtŭ noroiulŭ în care ne tăvălimŭ. Ea trebue sĕ se siléscă sĕ ne facă a uita pentru unele scumpe clipe acéstă lume, ér' nu a ne-o reaminti mai grozavă, mai înspăimêntătóre, îmbrăcată în colorile poesiei.

Arta realistă 'mĭ face efectulŭ unei statui colorate. Tendinţa de a trăi îmbrăcată în formele ţapene ale morţei. Contraḑicere între formă şi cuprinsŭ, tocmai contrarulŭ frumosului.

Décă poporulŭ bĕtrânŭ trebue póte sĕ sfĕrşéscă prin realismŭ, celŭ puţinŭ noi treḑiţĭ de curêndŭ la viaţă sĕ începemŭ cu începutulŭ şi nu cu sfĕrşitulŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 4 Aprilie. — In urma avisului primitŭ dela Papa, episcopii de Hildesheim, Limburg, Osnabrück au şi făcutŭ cunoscutŭ autorităţii competente a statului pe toţĭ candidaţii pentru parochiele vacante.

ATENA, 4 Aprilie. — Representanţii celorŭ cincĭ puterĭ se pregătescŭ d'a se îmbarca. Pe corăbii vorŭ aştepta nouĕle instrucţiunĭ dela cabinetele lorŭ. Tóte încercările lui Delyannis de-a dobêndi concesiunĭ au rĕmasŭ fără succesŭ.*)

BUCURESCĬ, 6 Aprilie, — (Scirea lui „Lloyd“). După cum se asigură, delegaţii austro-ungarĭ însărcinaţĭ cu încheierea convenţiei au sistatŭ deocamdată negociările din causa dificultăţilorŭ ce s'au ivitŭ în cestiunea clausulei naţiunei celei mai favorisate precum şi în cestiunea bólei séu molimei de vite.

BERLINŬ, 6 Aprilie. — Dieta a refusatŭ propunerea d'a se discuta în sînulŭ comisiunei proiectulŭ bisericescŭ. I se va da prin urmare a doua cetire în plenulŭ camerei deputaţilorŭ.

CHICAGO, 6 Maiu. — Alaltaerĭ şi erĭ a fostŭ o luptă înverşunată între poliţiştĭ şi greviştĭ. Cincĭ poliţiştĭ au fostŭ omorîţĭ, mulţĭ răniţĭ. Din partea turburătorilorŭ au fostŭ aprópe 50 răniţĭ. S'au făcutŭ numeróse arestărĭ. După rapórtele din Newyork, Germanii formézā contingentulŭ principalŭ alŭ turburătorilorŭ socialiştĭ.

*) Aceste telegrame le-amŭ primitŭ după ce apăruse numĕrulŭ nostru de Miercurĭ. Red.

DIVERSE.

Sf. George s'a presentatŭ în rêndulŭ acesta în haină albă. P'aicĭ pe la Braşovŭ amŭ avutŭ frigŭ şi zăpadă. Aflămŭ că şi flórea pomilorŭ a degeratŭ mare partea astă nópte. Astăḑĭ s'a mai ivitŭ puţinŭ sórele caldŭ, dér nu prea vrea sĕ stea pe la noi. Cerulŭ e încă nuorosŭ. Frigŭ şi zăpadă sĕ anunţă şi din Austria de josŭ şi alte ţerĭ muntósa.

***

Jubileulŭ de o sută de anĭ alŭ cartofilorŭ. — A trecutŭ unŭ seculŭ, de când farmacistulŭ militarŭ Parmentier a primitŭ autorisarea dela Ludovicŭ XVI, ca în ţinutulŭ dela Sablons lângă Parisŭ sĕ samene cartofĭ, necunoscuţĭ până atuncĭ în Franţa. Acum se aranjează marĭ festivităţĭ în Montdidier, loculŭ natalŭ alŭ lui Parmentier. Unŭ strĕnepotŭ alŭ lui Parmentier, generalulŭ Parmentier, va fi de faţă la acestŭ jubileu. Ludovicŭ XVI a primitŭ cu atâta bucuriă ideia lui Parmentier, de a combate lipsa de hrană de atuncĭ prin o nouĕ plantă hrănitóre, încâtŭ a presentatŭ pe Parmentier reginei Maria Antoinette, şi florile de cartofĭ, aduse de Parmentier la audienţă, le-a purtatŭ tótă ḑiua în butonieră. In semnŭ de recunoscinţă, pe mormêntulŭ lui Parmentier se sădescŭ cartofi noi în fiă-care anŭ.

***

Avisŭ mamelorŭ. — Precum scrie Monitorulŭ oraşului St. Gall, presidenţa reuniunei femeilorŭ din Elveţia, n urma unei întrebărĭ din partea reuniunei scolare orăşenescĭ din Zürich, în scopulŭ d'a întreveni în contra luxului exageratŭ în îmbrăcămintea copiilorŭ de scólă, a hotărîtŭ că se va ocupa cu cestiunea şi că în curêndŭ se va adresa direcţiunilorŭ de educaţiune din tóte cantónele o scrisóre, în care sĕ le invite a da învĕţătorilorŭ autorisaţiunea, ca sĕ intervină în contra scolarilorŭ, carĭ suntŭ îmbrăcaţĭ într'unŭ modŭ vătĕmătorŭ sănĕtăţii séu pré esageratŭ la modă »Sweizer Frauen Zeitung“ a tratatŭ într'unŭ articulŭ acéstă cestiune cu temeiurĭ fórte nimerite. Articululŭ termină astfelŭ: „Ce folosescŭ odăile bine ventilate, spaţióse, înalte ale scólelorŭ, décă plămânii elevelorŭ suntŭ strînşĭ deja d'acasă într'unŭ modŭ sistematicŭ cu corsete, care le reducŭ talia ca la unŭ vespe? Ce folosescŭ băncile şi mesele scólei, care suntŭ făcute după tóte regulele studielorŭ anatomice şi fisiologice, décă mititelele damicele în urma toaletelorŭ lorŭ absurde nicĭ nu potŭ şedea cum se cade? Scóla încarcă societatea cu cheltuelĭ şi cu sarcinĭ, şi imprudenţa singură lucréză directŭ tocmai în contra folosului.

***

Libertatea de pressă în China. — »Gazeta de Pecking« publică unŭ decretŭ alŭ împĕratului Kuang-su, care schimbă în o simplă decapitare pedépsa literatului şi scriitorului Wong-tzi, care era condamnatŭ sĕ fiă ruptŭ în patru bucăţĭ. Scriitorulŭ comisese »crima de lesă majestate«, d'a cita într'o lucrare scienţifică numele mai multorŭ împĕraţĭ chinezĭ morţĭ, ceea ce eticheta curţii o interḑice cu totulŭ. Copiii marelui criminalŭ vorŭ fi executaţĭ la tómnă.

Bibliografiă.

A eşitŭ de sub tiparŭ: **Manualŭ de gimnastică** la scólele poporale, pentru candidaţii învĕţătorescĭ, lucratŭ, după I. Nighiler din Bernŭ, de *Niculai Ieremievicĭ — Dubău*, învĕţătorŭ la scóla practică a pedagogului c. r. din Cernăuţĭ. Formatŭ 8° de 55 pag.. Preţulŭ 25 cr. v. a.; editura autorului. Cernăuţĭ 1886.

Revista societăţii „Tinerimea Română,“ apare în Bucurescĭ pe fiă-care lună odată. Abonamentulŭ: pe anŭ 8 lei, pe 6 lunĭ 5 lei. Nr. 8 de pe luna lui Aprilie are următorulŭ sumarŭ: Studiu asupra poetului Catulŭ, de C. Lupu; Cântecŭ de dorŭ, de D. Stănescu; Didina (fine), de N. G. Rădulescu; Cântecul unui ţĕranŭ, de Gr. Creţulescu; Rândunica — N. G. Rădulescu; Teoria descendenţei, după Nägeli, din Revue Scientifique — A. Kunstler; Cântecululŭ Geaniilorŭ — Al. I. Şonţu; Patru-decĭ de mucenicĭ — N. G, Rădulescu; Babe, — — N. G. Radulescu. — Cronică scienţifică. — Din societate. — Bibliografiă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

---

este grozavŭ de complesantŭ şi de vioiu. Auḑindŭ acestea, Kakaba, după cum mi s'a spusŭ, a începutŭ sĕ'şĭ frece mânile cu mulţămire, ca şi când ar fi datŭ de vre-o comóră.“

Ca semnŭ, că este mulţămitŭ cu dînsulŭ, puternicul domnitorŭ îĭ trimise luĭ Stanley patru-spre-ḑece boĭ graşĭ, şese-spre-ḑece capre şi oĭ, o sută legăturĭ de banane, treĭ duzine de găinĭ, patru vase marĭ de lemnŭ cu lapte, patru coşurĭ (corfe marĭ) de cartofĭ, cincĭ-ḑecĭ ştulee de popuşoiu cu bóne încă neîntărite, douĕ-ḑecĭ ouĕ próspete şi ḑece ulcióre pline cu maramba. Paharniculŭ, care aduse tóte aceste lucrurĭ din partea domnuluĭ sĕu, ḑise către călĕtorulŭ nostru, care remăsese surprinsŭ:

„Kakaba salută prin mine pe prietinulŭ sĕu, care a venitŭ aşa de departe, ca sĕ'lŭ cerceteze. Kakaba nu póte vedé faţa prietinului sĕu, până ce acesta nu va fi ospĕtatŭ şi nu se va fi săturatŭ. Kakaba m'a trimisŭ pe mine, sclavulŭ sĕu, cu aceste puţine lucrurĭ la prietinulŭ sĕu, ca sĕ mănânce, şi pe la ciasulŭ alŭ nouĕlea, după-ce prietinulŭ sĕu se va fi odihnitŭ, va trimite Kakaba solĭ, carĭ sĕ-lŭ poftéscă, sĕ vie înaintea sa.“

Stanley mulţămì pentru atenţiunea dovedită în cuvinte căldurόse, dar totodată de locŭ umflate. Soţiĭ sĕĭ nu'şĭ puteau ascunde bucuria ce o simţeau pentru marinimositatea luĭ Kakaba. Şi ce e dreptŭ, nicĭ nu era lucru puţinŭ, de óre-ce fiecăruia i se venia câte unŭ bou întregŭ, ne maĭ socotindŭ celelalte darurĭ. Eĭ erau sigurĭ acum, că vorŭ avé unŭ restimpŭ de odihnă şi de traiu bunŭ. Acésta îĭ făcea de totŭ veselĭ.

Cu dispreţŭ priviau Vaganda pe călăuzulŭ luĭ Stanley din Usukuma, pe pĕrosulŭ Saramba. Imbrăcatŭ numaĭ într'o piele de capră mâzgălită, ce e dreptŭ elŭ se şi deosebia multŭ de locuitoriĭ din Usavana, carĭ erau îmbrăcaţĭ curatŭ şi frumosŭ. Din causa acésta Vaganda nu se puteau stăpânì a nu'şĭ bate jocŭ de bietulŭ omŭ, şi anume aşa de tare, încâtŭ trebuia sĕ audă şi sĕrmanulŭ Garamba.

„Din ce ţéră“, întreba unulŭ, „vine urîtulŭ ăsta?“

„Sĕ nu cum-va sĕ'lŭ împingă pĕcatele sĕ dea faţă cu Kakaba, ḑicea alŭ doilea, „căcĭ de bună sémă o păţesce!“

„Nespălatulŭ ăsta nu plătesce maĭ multŭ decâtŭ o capră!“, observă alŭ treilea.

„Ce capră?“, adause unŭ alŭ patrălea. „Eu n'aşĭ da pe elŭ nicĭ chiar o banană putredă!“

Din norocire asemenea espresiunĭ nu'lŭ prea scoteau din sărite pe Saramba, alŭ căruĭ spiritŭ nu prea era de spĕriatŭ.

Intr'aceea Stanley şi soţiĭ sĕĭ se pregătiau, sĕ se presenteze înaintea împĕratuluĭ din Uganda într'unŭ modŭ câtŭ se póte maĭ demnŭ. Pe la ciasulŭ alŭ nouĕlea veniră doĭ pagĭ, carĭ aveau sĕ conducă pe străinĭ înaintea luĭ Mtesa. De-a drépta şi de-a stânga luĭ Stanley mergeau câte cincĭ din ómeniĭ sĕĭ înarmaţĭ cu puşcĭ sistemulŭ Snider.

„Palatulŭ“ domnitoruluĭ se afla la capĕtulŭ uneĭ strade late şi nu tocmaĭ lungĭ. „Monarchulŭ“ şedea pe unŭ tronŭ încunjuratŭ de o mulţime de căpeteniĭ şi de slusbaşĭ. La sosirea luĭ Stanley dobaşiĭ începură sĕ bată cu putere în dobele lorŭ, împĕratulŭ şi toţĭ ceialalţi se ridicară şi păşiră înainte spre ceĭ ce se apropiau.

Kakaba era unŭ bărbatŭ înaltŭ şi uscăţivŭ. Doĭ ochĭ marĭ şi neliniştiţĭ întocmaĭ ca douĕ flăcărĭ strĕluciau în faţa sa netedă, plăcută şi înţeléptă. Colórea feţeĭ sale era cafeniă închisă, pielea se părea de totŭ netedă şi móle. Elŭ purta pe de-asupra unŭ vestmêntŭ negru de lână, sub care se vedea o cămaşă albă încinsă cu o cingătóre de aurŭ.

Cu tótă inima îlŭ strînse elŭ pe Stanley de mână şi privindu'lŭ cu băgare de sémă, îlŭ poftì sĕ şédă. Stanley încă se uità cu băgare de sémă la bărbatulŭ, carele-ĭ dĕduse găzduire.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Maiŭ st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103.40	Bonurĭ croato-slavone	105.20
Rentă de hârtiă 5%	95.90	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.25	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 25	Renta de hărtiă austriacă	85.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.25	Renta de arg. austr.	85.45
Bonurĭ rurale ungare	105.25	Renta de aurŭ austr.	114 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.25	Losurile din 1860	139 —
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 20	Acţiunile băncei austro-ungare	878 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20	Act. băncei de creditŭ ung.	293.—
Bonurĭ rurale transilvane	105 24	Act. băncei de creditŭ austr.	288.—
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
		Napoleon-d'orĭ	10.03
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
		Londra 10 Livres sterlinge	126.10

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 21 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90½	91½
Renta rom. amort. (5%)	94¼	94½
» convert. (6%)	89¼	89½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32—	33½
Credit fonc. rural (7%)	103—	103—
» „ „ (5%)	86—	87—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	81½	82½
Banca naţională a României 500 Lei	1030	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.	285	290
« » » Naţională	235	240
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	15—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Maiŭ st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.68	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.28
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.88	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Nr. 156. 1886.

a. f. sc. c. d.

Publicare de licitaţiune.

Móra din Entradam cu realităţile ţinĕtóre de ea se va da în arendă la licitaţiunea ce se va ţiné **în 1 Iuniu 1886 la 11 óre înainte de amédi, pe timpulŭ de cincĭ (5) anĭ** începêndŭ din 1 Ianuariu 1887.

Preţulŭ strigărei va fi 3000 fl. v. a. pe anŭ. Vadiu e 10 % din acestŭ preţŭ în banĭ gata.

Pânâ la începerea licitaţiunei se primescŭ şi oferte însărcinate cu acestŭ vadiu şi licitaţiunea se va ţiné în Năsĕudŭ în cancelaria administraţiunei. Condiţiunĭ specialĭ se potŭ vedé aicĭ în órele oficióse.

Din şedinţa comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ

Năsĕudŭ, 17 Februariu 1886.

Preşedintele: **Ioanŭ Ciocanŭ.**

Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşanu.**

Vidi! B. Bánffy Dezsö m. p.
com. supr. şi comis. reg.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mezö-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	—	—	5.05	6.43	—
	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4.53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6.30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.